

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי כ"ד כסלו תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים יט | דף הכולל: שבת קכו.
דף היומי בהלכה: מסעיף י"ד עד תחילת סימן תקל"ח.
מוסר: אהבת חסד - וכל זה דברנו לענין המשאיל' עד פרק כ"ג.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הדאגה עד שער הכעס 'ואמר החכם'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

"אם רוצים שהתפילה תגיע רחוק, צריך להזניק אותה כמו טיל" – יריעה מיוחדת של אמרות הנהגות ועובדות נפלאות ממרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל, לרגל יומא דהילולא | הזוכה (הכמעט) מאושר: סיפור מטלטל שאירע ביום שלישי השבוע | ממה צריך להיזהר כשאוכלים סופגניה בשבת? – מדריך הלכתי מעשי לקראת שבת חנוכה | "מדוע אתה רץ?" – שאל היחזון אישי את אחיינו מרן הגר"ח שליט"א | 2037

סגולות וישועות

"אם רוצים שהתפילה תגיע רחוק, צריך להזניק אותה חזק, כמו טיל או חללית, שלפי עצמת השיגור כך יש להם כח להמריא"

גם בדרכה של התפילה למעלה יש תחנות, מחסומים, ובדיקות קפדניות - יסוד עצום בענין תפילה מפיו של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל

'לב?' - הכנעה לפני ה'. ולכן במצבנו קשה מאוד שתפילה תגיע למקומה, עכ"ד.

[א.ה. יש להדגיש שלא מדובר פה האם התפילה נענית ומועלת, אלא על גדר מיוחד שהתפילה צריכה לעלות ולהגיע למקומה. הוספת הכותב: הדברים הנ"ל אמר רבינו שליט"א במהלך השיעור בספר 'דרך ה'". וניתן להמליץ ע"ז "נהירין ליה שבילי דרקיעא כשבילי דנהרדעא", היינו שהדברים המבוארים בספה"ק היו אצלו 'נהירין' בבחינה של ראייה. בשעה שיצאו הדברים מפיו, הוא המחיש ושירטט בידיו כמו מפה איך התפילה עוברת מתחנה לתחנה, ועוצרים אותה לבדיקות וכו', והיו הדברים כ"כ מוחשיים אצלו, וממילא גם אצל השומעים, והיתה הרגשה כמו שאדם מהשורה מסביר לחבירו כיצד יגיע לרחוב פלוני ואומר לו 'לך ימינה ושמאלה ושוב ימינה ושמאלה', כך הסביר הוא את המסלול של התפילה].

(אוצרות משולחנו של האילת השחר', מרשימות תלמידו רבי שלמה וולך שליט"א, 'קובץ גיליונות')

במוצש"ק יתרו תשס"ג אמר רבינו: "התפילה צריכה לעבור הרבה הרבה תחנות עד שמגיעה למקום אליו היא צריכה להגיע. וכמו שבעולמנו זה יש בדרכים מחסומים ובהם חיילים שעוצרים את הנוסעים ובודקים כל אחד, כך בכל תחנה נערכת בדיקה לתפילה, ואם היא נפסלת לא ניתן לה להמשיך בדרכה, ואם נמצאה ראויה ניתן לה להמשיך. ובתחנה הבאה היא שוב נבדקת, וכמובן, ככל שהיא מתרוממת יותר הבדיקות קפדניות יותר.

וזה הביאור במה שכתוב שהמתפלל יכוין לבו כנגד א"י וכנגד ירושלים וכנגד קוה"ק, שכל אלו הן תחנות שדרכן התפילה עוברת [וכמדומה שהוסיף, ששם היא מצטרפת ונכללת עם כל תפילות ישראל], ומשם היא מתחילה לעלות למעלה, וגם שם יש תחנות תחנות בדרכה וכנ"ל.

והוסיף, שאם רוצים שהתפילה תגיע רחוק, צריך להזניק אותה חזק [- "שיסען"] והמשל בזה, כמו טיל או חללית, שלפי עצמת השיגור כך יש להם כח להמריא. ומהי ההזנקה של תפילה? - ככל שיש בה יותר לב! זוהי היריה וההזנקה של תפילה. ומה הכוונה

בעולם היהודי מציינים את היארצייט השלישי למרן רה"י זצוק"ל

Flash90

שלוש שנים להסתלקותו לשמי מעלה של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל

גם בהיכל ישיבת פוניבז' לצעירים שם שימש מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל כאחד מראשי הישיבה צפויים ללמוד במשנתו הטהורה לעילוי נשמתו. גם בישיבת תורה בתפארתה, שנוסדה על ידו יימסר שיעור מיוחד לזכרו.

המונים צפויים לפקוד את ציונו בבית החיים פוניבז' בבני ברק שם הוא טמון. בכל שנה היו נערכים עצרות מספד המוניות אך בשל התפשטות נגיף הקורונה כלל המעמדים המסורתיים לא יתקיימו השנה אלא במתכונות מצומצמות.

רוחו ומורשתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל הותירה חותם של ממש בעולם הישיבות כולו כאשר המונים הולכים לאורו ודבקים במשנתו של מי שמסר את נפשו עבור עולם הישיבות בדור האחרון.

כ"ד כסלו, יימלאו שלוש שנים להסתלקותו לשמי מעלה של מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל. בעולם הישיבות כולו יצינו את יום היארצייט בלימוד לעילוי נשמתו הטהורה. בצל הקורונה אלפים צפויים לפקוד את ציונו שבבית החיים פוניבז' בבני ברק.

היום יצינו בעולם היהודי בכלל והחרדי בפרט את יום היארצייט השלישי להסתלקותו לשמי מעלה של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל אשר הלך לעולמו בערב נר ראשון של חנוכה לפני שלושה שנים.

רבבות תלמידיו צפויים ללמוד במשנתו הטהורה, ספרי איילת השחר' ועוד לעילוי נשמתו הטהורה. גם בהיכלי ישיבותיו, רשת ישיבות אורחות תורה יימסרו שיעורים ושיחות במשך כל יום היארצייט לזכרו הגדול של מרן ראש הישיבה זיע"א.

רבינו עצר את השיעור והרהר לרגע ביישוב הדעת, ואז אמר ברגש: "מה כבר הבחור הזה רוצה? בסך הכל הוא רוצה שאתן לו את ידי, והוא אומר שזה מקל עליו, אז למה לא? למה לא נכניס אותו?"

Yaakov Naumi/Flash90

פניני עובדות ממחיצתו של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל

וכך הוה, פתחו לו, ונכנס לחדר, וניגש לרבינו ולחץ ידו זמן מה, ויצא עם מרגוע מה לנפשו. והיה מדהים איך רבינו קלט מעצמו מיהו הדופק, ואיך שקל בישוב הדעת הפסד כנגד שכר.

אל ישנה בין הבנים

פעם ראיתי לרבינו בשמחת נישואי אחד מצאצאיו, השעה היתה מאוחרת בלילה והציבור לא היה גדול, ומפעם לפעם ניגשו אורחים לברכו, ובהם נכבדים יותר ונכבדים פחות, ואת כולם קיבל רבינו באותו יחס ומבע פנים בלי חילוק כלל. ואין הדבר פשוט כלל, שהרי אדם נכבד ומקורב קשה להימנע מלתת לו היחס הראוי לו.

אמנם, היה שם אדם אחד מוגבל המוכר לכל, וכשהוא ניגש

משכיל אל דל

פעם אחת בעת השיעור במוצש"ק, החדר ומבואותיו היו מלאים עד אפס מקום, ובתוך כדי כך נשמעו דפיקות על דלת הבית. זה היה דבר שבשיגרה, ורבינו אף פעם לא התייחס לזה באמצע השיעור.

אך הפעם פנה רבינו לפתע אל נכדו הממונה על הבית, ושאל מיהו הדופק. והוברר כי זהו בחור אומלל הלוקה בנפשו רח"ל, שמפעם לפעם מבקש להכנס לרבינו וללחוץ ידו.

הנכד כמוכן לא הכניסו, הן כדי למנוע את הטרדת רבינו והן מפני שזה באמצע השיעור. אולם רבינו עצר עצמו וחשב בישוב הדעת, ואז אמר ברגש: "מה הוא כבר רוצה? בסך הכל רוצה שאתן לו ידי, והוא אומר שזה מקל עליו, אז למה לא? למה לא נכניסו?"

כשלא מכינים לא מדברים

סיפר לי אדם שהיה מנהל תלמוד תורה של החינוך העצמאי באחת מערי השדה: הייתי רגיל להביא תלמידים מפעם לפעם לבני ברק להיבחן אצל גדולי ישראל, רציתי שהילדים יקבלו מושגים. היתה פעם שסיימנו ללמוד הלכות שבת והחלטנו לערוך מסיבה וחלוקת פרסים באולם בב"ב ולהזמין לשם מגדו".

נכנסתי לרבינו להזמין, ובתחילה סירב. מקורבו הרב יצחק לוינשטיין זצ"ל בא לעזרתי ואמר לרה"י: אלו ילדים שלא זוכים לראות כבוד התורה. טיעון זה תפס מקום אצל רבינו ובסוף נתן את הסכמתו.

בעת המעמד לאחר שהגיע רבינו והתיישב והציבור נרגע והתיישבו במקומותיהם, ניגשתי לרבינו ואמרתי: נבקש מראש הישיבה כמה מילים לכבוד המעמד. אבל רבינו סימן בידו לשלילה. אני קיבלתי מיד את תשובתו, אבל אחד האורחים הנכבדים שהיה שם ניגש לבקש שוב. רבינו השיב שוב בשלילה, והלה המשיך לבקש. אז קם רבינו ויצא מהמקום.

הרגשתי לא טוב. ראשית, כי יצא שרבינו כמעט ולא שהה במסיבה, אבל בעיקר חששתי שיש לרבינו קפיידא, ומיד למחרת התקשרתי לרה"י לוינשטיין ובקשתי להתנצל ולבקש מחילה בשמי.

כעבור עשרה רגעים הוא התקשר חזרה ואמר בשם רבינו: אין שום קפיידא, אבל הרה"י אמר להסביר וללמד, כי אין לשאת דברים ללא הכנה, ומכיון ולא ביקשו גם דרשה, הוא לא הכין, וכיון שלא הכין לא דיבר. וסיים הרה"י: "תמסור זאת למלמדים בת"ת שילמדו זאת - כשלא מכינים לא מדברים!"

(אוצרות משולחנו של האילת השחר, מרשימות תלמידו רבי שלמה וולך שליט"א, 'קובץ גיליונות')

לומר מז"ט - בבת אחת נשפך חיוך רחב על פני רבינו והוא הפגין כלפיו שמחה וכבוד [והטעם פשוט, שעל איש זה אף אחד לא ישאל למה הוא כן ואני לא]...

כיוצא בזה ראיתי פעם בשבת חוה"מ אחר מנחה, כאשר רבים באו להקביל את פני רבינו ברגל, והנה אחד מגדולי ראשי הישיבות ניגש עם בני משפחתו ונכדו הילד, וסיפר לפני רבינו שהילד זכה לסיים לימוד גדול מסוים (לא זכור לי על מה היה הסיום), והיה ברור כי הם מצפים שרה"י יגיד לילד איזו מילה טובה לעידוד.

אולם רבינו לא התייחס לזה כלל ורק בירך ברכת המועד, על אף אי הנעימות שהורגשה באויר. וכנראה טעמו היה כנ"ל, שבשעה שרבים עוברים אין לתת יחס מיוחד לאחד על פני אחרים. וכי למה יפסיד ילד אחר שסבא שלו אינו ראש ישיבה?...

העשירות של רבינו

במוצש"ק בא תשע"ג זכינו לשמוע מרבינו דבר נפלא, איך אכן הוא העשיר הגדול בתבל - גם כאשר מדובר על עושר בממון. היה זה כאשר עסקו בשיעור בדברי הנפה"ח ש"ד פט"ז דתורה מביאה לעשירות, הביא רבינו שהקה"י אמר על עצמו שהנה כתוב (רמ"א יור"ד סי' רס"ה) שסנדקאות מביא לעשירות, והרי הוא שימש הרבה מאוד בסנדקאות ואיה עשירותו? ואמר הסטייפלר שאצלו התקיים העושר בספרים, שזכה לחבר כל כך הרבה ספרים.

והעירו לרבינו שגם הוא על עצמו יכול לתרץ לומר כן, והשיב אה"נ. אח"כ אמר: "לי יש עוד תשובה. הנה מהו בעצם עשיר, שיש לו הון רב לכל צורך ורצון שרק יעלה על לבו, ואני חוץ מחשבון חשמל ומים ועוד כמה גרושים איני נצרך [וזה יש לי], וא"כ מה בינינו?"

בעניינא דיומא - חנוכה

פעם ראה מרן ה'חזון איש' את יבדל"ח אחיינו מרן הגר"ח שליט"א במוצאי שבת חנוכה, רץ לתחנת האוטובוס לפתח תקוה כדי להספיק להדליק בישיבה כמה שיותר מוקדם. אמר לו ה'חזון איש': "מדוע אתה רץ?"...

מבואה ועד צאתה: כל מה שצריך לדעת לקראת שבת חנוכה הבעל"ט - מדרוך הלכתי מעשי מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

בגובה פחות מ' טפחים כדי שלא ייהנו מאורם.
ד. דעת הגר"ח קנייבסקי שליט"א (ספר 'דולה ומשקה' עמ' ר"מ) שאף שנה שבת קודם לנר חנוכה [כשאין די כסף לשניהם - שו"ע תרע"ח], הכלל של 'תדיר קודם' אינו אלא בקיום המצוה ולא בהכנה לקראתה.

ה. אשה שהקדימה בטעות הדלקת נרות שבת, שוב אינה יכולה להדליק בעצמה נרות חנוכה, ותבקש מאחר שידליק עבורה, והוא יברך 'להדליק' וכו' והיא יכולה לברך 'שעשה ניסים' וכו'.

א. בערב שבת, מדליקים תחילה נרות החנוכה ומיד אחר כך את נרות השבת, ונהגו לאחר מעט בהדלקת נר שבת, אבל רק כ-10 דקות, כדי שלא לבטל מצות תוספת שבת.

ב. אין להניח את שני סוגי הנרות על אותו מגש, משום "מעלין בקודש ואין מורדין", שלא ייראה שהוסיפו השבת על מספר נרות השבת, וגם שלא יטעו במספר נרות החנוכה.

ג. יש לציין, שנרות שבת, צריכים לעמוד במקום גבוה כדי ליהנות מאורם, ומאידך, את נרות החנוכה מניחים לכתחילה

יש לציין שהנוהג כרבנו תם [- 5:56] גם במוצאי שבת חנוכה, לא משנה ממנהגו, ורק בהגיע הזמן מבדיל ומדליק הנרות. יא. הבאים להתארח לשבת חנוכה ובמוצאי שבת עתידים לשוב לביתם, כתבו הגרש"ז אויערברך (הליכות שלמה חנוכה עמ' רע"ט) והגר"ע יוסף זצ"ל, שאינם חייבים מיד בצאת השבת לצאת לביתם, אלא מכיוון שכאן היו בשבת, עדיין זה מקומם להדליק הערב, אף שבמשך הערב ישובו לביתם, ובפרט כאשר ההורים או סבא וסבתא עורכים מסיבת חנוכה או מלווה מלכה, וההישארות במקום היא רצונם וכבודם.

וכך הורה גם כן מרן החזון איש זצ"ל להגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א שבבחרותו למד בישיבת לומז'ה בפתח תקוה, וכאשר בא לבית אביו מרן הסטייפלר זצ"ל לשבת חנוכה, במוצאי שבת מיד רץ לתחנת האוטובוס לפתח תקוה כדי להדליק בישיבה, ופעם ראהו דודו החזון איש, ואמר לו: מדוע אתה רץ? כאן היית בשבת, כאן אכלת וכאן ישנת, ובינתיים זהו מקומך, תדליק כאן הנרות, הישאר חצי שעה תשיר זמירות, וסע לשלום לישיבה (שלמי תודה עמ' ר"ח).

יב. וכך גם פסק מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל לחתן וכלה שמתחתנים בימי החנוכה, לאחר צאת הכוכבים, כנהוג, ושאלו האם מיד לאחר החופה עליהם לעזוב האורחים ולנסוע לביתם החדש ולקיים שם 'נר איש וביתו?' וענה: "עד החופה כל אחד שייך לבית הוריו, ושם היו עד לקראת החופה, על כן יוצאים ידי חובת ההדלקה הערב בבית ההורים".

אבל כשהחופה נערכת בשעות היום, הורה הגרש"ז אויערברך זצ"ל שהחתן והכלה ילכו אחר החופה לבית מגורם החדש, ויאכלו שם סעודה קלה כדי לקבוע דירתם, וידליק החתן נרות חנוכה ויחזרו אל חתונתם (ספר נישואין כהלכתם פרק ט"ז הערה 130)

יג. סופגנייה בשבת.

1. זהירות במיוחד בשבת (של חורף) מסופגניות חלביות.
2. מותר לחמם סופגנייה על גבי כלי [אין בישול אחר בישול], ואפילו תפשיר הריבה שבתוכה, שהרי נבלעת בתוך הבצק.
3. מותר לפזר אבקת סוכר דק נקי אפילו בעזרת מסננת [שאינו בורר בין אוכל לאוכל].
4. מותר להספיג יתרת שמן שבסופגנייה לתוך נייר סופג [חתוך מערב שבת] או לתוך טישו חד-פעמי כדברי המשנ"ב בשם החיי אדם לעניין הספגת שמן מה'לוקשין' שהולך לאיבוד ואינו אלא לתיקון המאכל.

5. האוכל סופגנייה מטוגנת בסוף סעודה לקינוח - ודאי שמברך עליה מזונות.

יד. הסביבון בשבת: סביבונים המאירים או משמיעים קולות - הינם מוקצה ויש להצניעם קודם השבת. אם הוצאה הסוללה לפני שבת - מותר לשחק בסביבון בשבת. ויש לציין, שעפ"י החיי אדם אין לשחק בשבת בסביבון כשמונים נקודות במהלך המשחק - שמא יכתבום.

ו. בהדלקה לקראת שבת יש להקפיד על נרות או שמן שידלקו לפחות חצי שעה לאחר צאת הכוכבים [5:45], ובפרט שמדליקים נרות חנוכה לפני הדלקת נרות שבת [בירושלים הדלקת הנרות בשעה 4:01 ואם כן צריך שהנר ידלוק לפחות כשעה וחצי].

על כן אין להשתמש, בוודאי לא בערב שבת, אף לא לילדים, בנרות הצבעוניים הקטנים שמוכרים בחנויות [ואפילו לא כששמים אותם בהקפאה בטרם ההדלקה - בדוק ומנוסה] - משום ברכה לבטלה.

ז. אשה שהדליקה נרות שבת, ונזכרה שעוד לא אמרה היום הלל, רשאית עדיין לומר הלל. שאף שמנחה של חול אסורה להתפלל - כיון שתפילת חול היא סתירה לקבלתה את השבת [כשלא עשתה תנאי], אבל אמירת הלל אינה סתירה לקבלת שבת, וכיון שעדיין לא הגיעה השקיעה רשאית לומר הלל.

הערה: בהדלקת נרות החנוכה בערב שבת, מתחיל איסור האכילה לפני ההדלקה מפלג המנחה - 3:33 (הגר"ש דבלצקי זצ"ל בקונטרס ארבעה ספרים נפתחים חנוכה, ט"ו).

ח. בספר 'לקט יושר', כתב: "וזכורני כשהדליקו בערב שבת, אמרו הזמר 'מעוז צור ישועת' בליל שבת על השולחן עם שאר המזמורים". ובספר 'עוזר ישראל': "וכמדומני, הרבה נוהגים לאומרו בליל שבת, מיד כשחוזרים מבית הכנסת".

ט. למדליקים בתוך פתח מול המזוזה, והישארות החנוכיה במקומה מפריעה לעוברים והשבים - אם נרות החנוכה יונחו על מגש שאינו מיוחד לנרות (לדעת הרמ"א), ועל גבי כיסא שצריכים לו בשבת, וליד הנרות יונח דבר של היתר החשוב לשבת, יותר מהנרות, כגון חלה או לחמנייה - אזי לאחר שכבו הנרות מותר יהיה לטלטל את הכיסא עם המגש שעליו מונחת החנוכיה, ועדיף שירמוהו שנים יחד (ראה הליכות שבת להגרא"י מלכא ב, עב).

ההיתר לטלטל הכיסא והחנוכיה הוא רק אם צריכים לאותו מקום שבו עומדת החנוכיה, או שיש חשש שיינזקו ילדים אם תשברנה הזכוכיות, אבל לא כדי שלא תיגנב או תישבר החנוכיה (עי' שו"ע ש"א, ח).

מותר לומר לגוי, לאחר שדלקה החנוכיה שיעור ההדלקה, לטלטל את החנוכיה ולהניחה במקום אחר. לא מיבעיא כשכבר כבו הנרות, אלא אפילו שעדיין הם דולקים. אלא שכשדולקים בשמן, יש לומר לגוי ללכת בזהירות כדי שלא יכבו הנרות ושלא יתקרב השמן לפתילות (עי' רמ"א רע"ו, ג ובמשנ"ב).

י. בצאת השבת [השנה פרשת וישב - 5:18] יש שנהגו להדליק בזריזות נר אחד לפחות [של התוספת לחיוב] בחנוכיה, ועושים הבדלה ואז ממשיכים בהדלקה. אולם המנהג שנתפשט בארץ ישראל, שבבית הכנסת מדליקים תחילה את החנוכיה [משום פרסומי ניסא] אבל בבית תחילה מבדילים בזריזות ואז מדליקים החנוכיה. ורצוי, אם אפשר, להכין הנרות למוצ"ש מערב שבת.

שאלתי את רה"י מה לעשות, ואמר לי: "מעיקר הדין אתה פטור, אבל לפני משורת הדין תשלם". אמרתי לו - הרי אין לי כסף לשלם? ואמר לי: "תקח גמ"ח". שאלתי אותו - אני בן תשעים, איך אקח גמ"ח? מי יודע אם אוכל לפרוע?

המעשה המופלא שסופר בהלווייתו של רבי שמשון דינין זצ"ל, ממקורבי של מרן הגראי"ל זצוק"ל

מספר רבי שמשון: "באתי לרה"י וסיפרתי את העובדה, ואמר לי: 'מעיקר הדין אתה פטור, אבל לפני משורת הדין תשלם'. אמרתי לו: הרי אין לי כסף לשלם? אמר לי לקחת גמ"ח ולשלם. אמרתי לו: אני בן תשעים, איך אקח גמ"ח? מי יודע אם אוכל לפרוע את זה? אמר לי הרה"י: 'תשלם, הקב"ה יעזור שתצליח לפרוע את החוב'."

עברו כמה שנים, ויום אחד פונה אלי רבי שמשון ומספר שהיום סיים את התשלום האחרון, והיה שמח מאוד. באותו לילה נפטר רבי שמשון!! זכותו של רבנו האריכה לו ימים! [סיפורי בהלווייתו את הסיפור].

(גיליון 'אייר נזר')

סיפר הגאון רבי ניסן גולדברג שליט"א מרן ראש הישיבה זצ"ל דרש מהקרובים אליו, בני עליה, להיות מרוממים. אספר עובדה אחת איך שתבע מבני תורה להיות מרומם: קשר חזק היה למרן עם רבי שמשון דינין זצ"ל. וסיפר לי רבי שמשון, שכשהיה קרוב לגיל תשעים פנו אליו מגמ"ח גדול ושאלו אותו על פלוני שרוצה הלואה גדולה מאד, האם הוא אדם אחראי וישלם במועד, ואמר להם שנראה לו שהוא אדם ישר וכשר. הוא לא חתם ערבות כלל, רק אמר את דברו, והגמ"ח הלוח לאותו פלוני בהסתמך על חוות דעתו. אמנן לבסוף אותו יהודי לא פרע את חובו לגמ"ח.

יהלומים מגדולי ישראל

היה בחור אחד חדש בישיבה, חוצניק, שעדיין לא הכיר את ראש הישיבה. וכשראה אותו בבגדיו הפשוטים, כדרכו, חשב שהוא קבצן שאוסף כסף - הוציא מטבע מכיסו ונתן לו תרומה...

עובדות נפלאות על מידת ענוותנותו של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל

מרן בדק וענה שזה בסדר גמור, והוסיף: "אבל אם תרצה אני אסדר לך שזה יהיה בצורה כמו החברים..." והוא פירק את הקשר ועשה אותו מחדש (מרן היה מסדר לכל הישיבה את הקשרים בהתאם לגודל הראש...).

לפני תפילת מנחה ניגש אלי רה"י ואמר לי שתוך כדי קשירת התפילין הוא ראה שבמקום הקשר הרצועה לא צבועה כראוי וכדאי מאד לסדר את זה, וכמובן שהוא יסדר זאת, רק שאגש אליו אחרי תפילת מנחה לחדרו.

לאחר מנחה באתי לחדרו. באותם ימים לא היה עדיין צבע לתפילין כמו היום - היו מכינים לבד. למרן היה בחדר צבע והוא צבע לי את הרצועות בענווה עד אין קץ, תוך כדי שהוא מעורר אותי שכדאי להניח שוב תפילין לפני השקיעה.

יצאתי מחדרו של ראש הישיבה, וכמובן נגשו אלי הבחורים והתענינו מה קרה. סיפרתי להם. השמועה עשתה כנפיים שהראש

סיפר הגאון רבי שלמה בר שליט"א: מרן זצ"ל כדרכו היה הולך בבגדים פשוטים מאד ולא היה ניכר עליו שהוא הראש ישיבה. היה בחור בישיבה, חוצניק, שלא הכיר את הראש ישיבה [כנראה היה זה בתחילת דרכו בישיבה]. וכשראהו בישיבה, סבר לפי תומו שהוא קבצן שאוסף כסף - הוא הוציא מטבע מכיסו ונתן לו תרומה... מיד, בלי לחשוב לרגע, אומר לו מרן ראש הישיבה 'תודה' ושם את המטבע בכיסו... ובלבד שלא להלבין את פניו! בלתי נתפס!!

בהיותי בשיעור א' התעוררה לי שאלה בנוגע לצורת אות ד' שבקשר התפילין שלי, שלא היתה בדיוק כמו אצל החברים שלי. נגשתי לראש ישיבה לאחר תפילת שחרית ושאלתי אותו אם זה בסדר.

ואומר להם שהוא ילמד אותם להכין צבע לתפילין. הוא הסביר להם בסבלנות איזה חומרים קונים בטמבור, ואיך מערבבים, כמו אבא מסור שמלמד את ילדיו. אשרי עין ראתה כל זאת!
(מתפרסם לראשונה ומכלי ראשון ב'קובץ גיליונות')

ישיבה צובע לבחורים את התפילין... ומיד נאספו המון בחורים, כשכל אחד מוצא איזה שפשוף קל בצבע התפילין, וכמובן הראש ישיבה צובע!...
כשמרן רואה שזה לא עסק מה שקורה, הוא קורא לבחורים

הלכות חנוכה

"מרן השיב לי בתמיהה: וכי אם לומד בבא קמא, ועתה לומד בבא מציעא, זה ביטול תורה באיכות?! גם זה תורה, ואף את זה צריך ללמוד! הרי צריך לדעת הלכות חנוכה"

שו"ת בהלכות חנוכה ממרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל

שמן מחלקו, האם צריך להגביה השמן? ואמר לי שהכל ג"כ כפי שסיכמו ביניהם (וא"צ להגביה).

ד. בקשות בשבת זאת חנוכה: שאלתי ממור"ר זצוק"ל האם אפשר להתפלל ולבקש בקשות בזאת חנוכה שיוצא בשבת, שידוע מהספה"ק שזאת חנוכה הוי גמר החיתום, ותיכף ומיד אמר שהבני יששכר אומר את זה [=שזאת חנוכה הוי גמר החיתום]. אמנם למעשה אמר: "אפשר להתפלל בערב שבת, זה בדיוק אותו דבר".

ה. לימוד הלכות חנוכה באמצע הסדרים: שאלתי ממור"ר זצוק"ל האם לימוד הלכות חנוכה קודם חנוכה באמצע הסדר הוי ביטול תורה "באיכות", וכגון שדרכו ללמוד בסדר בבא קמא וילמד עתה תחת זה הלכות חנוכה. ואמר לי בתמיהה: "וכי אם לומד בבא קמא ועתה לומד בבא מציעא זה ביטול באיכות? גם זה תורה ואף את זה צריך ללמוד. הרי צריך לדעת הלכות חנוכה". עוד הוסיף, שזה נקרא כהלכות חג בחג, שזה עומד על הפרק.

(אורות איילת השחר - תשובות בעניני חנוכה שהשיב להרה"ג רבי משה חליה שליט"א, גיליון 'דרישה וחקירה')

א. הדלקת נר חנוכה בישיבה: שאלתי ממור"ר זצוק"ל אודות ישיבה שהפנימיה, החדר אוכל ואולם הישיבה באותו בנין, היכן ידליקו נר חנוכה, ואמר לי שידליקו בחדר אוכל. ושאלתי אם ידליקו בכניסה לחדר אוכל או בפנים, ואמר לי שאפשר כך ואפשר כך, ואיך שעושים זה לא ברכה לבטלה. ועי' בספר כאיל תערוג (מועדים, עמוד תקמ"ו) במכתבו לבנו הגר"ש שיבדלחט"א, ע"ש היטב.

ב. צירוף בחורי ישיבה לחנוכה אחת: שאלתי ממור"ר זצוק"ל לגבי בחורי ישיבה שישנים בפנימיה, אם אפשר להם להצטרף על חנוכה אחת, די ש מפקקים בזה, ואמר לי: "יכול להיות שהם לא חייבים בכלל, אבל אם כן זה רק מהדרין מן המהדרין" (ויוצאים ע"י הצטרפות).

ג. המשתתף בפרוטה, האם צריך להגביה השמן: שאלתי ממור"ר זצוק"ל, באופן שמתתף בפרוטה עם אדם אחר בהדלקת נר חנוכה, האם צריך להגביה את השמן? ואמר לי שאין צריך. ושאלתי, באופן שאינו משתתף בפרוטה, רק שהאחר מקנה לו

שיעורים בקצרה
הרב אליהו אדרשטיין שליט"א

שיעורים בעיון
הגאון ר' חיים פרינד שליט"א

שיעורים בכהירות
הרב אפרים סנל שליט"א

שיעורים בהרחבה
הרב נאיר שפרבר שליט"א

שמעו ותחי נפשכם

שיעורים ע"פ סדר 'דף הכולל'

077-2222-666 שלוחה 6

ההתרגשות היתה רבה. שמו של הזוכה המאושר הזקלד במחשב כדי לקבל את פרטי ההתקשרות עמו, אלא שאז עלה מידע מביך: כרטיס האשראי שלו לא עבר, התרומה לא נגבתה ומשכך הוא לא זכאי לקבל את סכום הזכייה. מה עושים?

סיפור אמתי ומדהים שאירע ביום שלישי השבוע, עם מסר מטלטל לכל אחד ואחד

יקותיאל יהודה גנזל

המתחוללת מאחורי הקלעים. ברגע שהאשראי החדש ייגבה ויאושר, יאחלו לו בקול: "מזל טוב! זכית בכך וכך שקלים!" מה שהתרחש לאחר מכן, הותיר את כולם בתדהמה. אותו 'שמואל שמואל' הרים את הטלפון, שמע על כרטיס האשראי שלא עבר, ואמר: "אם לא עבר אז לא. אני לא מעוניין לתת כרטיס אשראי אחר. אני ממחר אז היי שלום". תדהמה - - - הבן אדם היה בטוח עכשיו שהוא בסך הכל מתחמק מלתת כמה שקלים לצדקה, ואינו יודע שבעצם הסירוב הוא מנע מעצמו זכייה כספית נדיבה שאולי גם היתה משחררת לו את כרטיס האשראי התקוע.

כשידידי הפרסומאי סיפר לי את הסיפור, הוא הלם בי כמחול קורנסיים. הסיפור הזה, החי והאמיתי והבועט שהגיע אלי עם מכלול הפרטים (הוא גם הבטיח לי ששמו של הזוכה הבלתי מאושר הוא הרבה יותר עסיסי מ'שמואל שמואל', אבל אחרי הכל אנו אמונים על לשון-הרע), מלמד אותנו שיעור לכל החיים. כל-כך הרבה פעמים אנחנו מחמיצים מצוות והזדמנויות רוחניות שמגיעות לידנו. כמה פעמים אנו נוטים להתעלם בחצי-מכוון מהיהודי שמושיט יד ומבקש צדקה? כמה פעמים נוח לנו להתעטף חזק בתוך הטלית כדי לא לראות ולא לשמוע את ההוא שבסך הכל מבקש כמה שקלים?

זאת עלינו לדעת, כשאנחנו מוותרים על מצוה שנראית לנו קלה, בסך הכל כמה שקלים, בסך הכל משהו קטן - אנחנו מפסידים זכייה ענקית שיכולה להיטיב לנו את החיים, בזה ובבא. (המבשר)

הסיפור הזה אירע אתמול [=יום שלישי] ממש אתמול. ידיד ותיק העובד בתחום הפרסום, מחייג אלי ומספר לי את מה שאירע לו ברגעים אלה ממש.

הוא מספר על מוסד תורני גדול וחשוב שיצא בהגרלה על סכום כסף נכבד לכל מי שיתרום סך כך וכך למוסד (אפשר גם מכספי מעשר). כבר שבועות ארוכים שנציגי ושגרירי המוסד חורשים את הארץ תלמים-תלמים ומשכנעים כמה שיותר יהודים לתרום תרומה הגונה ומהודרת, למען התורה הקדושה ולומדיה, כאשר ספק-ספיקא של מתן שכרה בצידה: אחד התורמים יהיה זה ששמו יעלה בגורל והוא יזכה באלפי שקלים שבטח לא יעיבו לו על חשבון הבנק.

אתמול התקיימה ההגרלה (בהשתתפות מו"ץ ועורך-דין וחשב ואסטרטג ועוד כמה פרצופים סקרניים) ומתיבת הפתקאות עלה שמו של הזוכה המאושר, נקרא לו 'שמואל שמואל'.

ההתרגשות היתה רבה. הפקידים הזינו את שמו במערכת כדי לקבל את פרטי ההתקשרות עמו, אלא שאז עלה מידע מפליל מול עיניהם: מסתבר שכרטיס האשראי של אותו 'שמואל שמואל' לא עבר, התרומה לא נגבתה ומשכך הוא לא זכאי לקבל את סכום הזכייה.

בהתייעצות קדחתנית עם המו"ץ ולהבדיל עורך-הדין הוחלט לחייג אל הזוכה (כמעט) מאושר, לספר לו על כרטיס האשראי העמוס או תקול ולבקש ממנו מספר אשראי אחר להשלמת התרומה - מבלי לספר לו כמובן על ההגרלה ועל הדרמה

להתחיל את היום ברגל ימין
 חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
 הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
 המייל היומי של 'דרשו'.

בצד אחד של הבית יש עוברי דרכים הרחוקים משמירת תורה ומצוות, ובצד השני ישנם עוברי דרך החרדים לדבר ה' - באיזה צד עדיף להדליק משום פרסומי ניסא?

תשובותיהם של מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל, ושל יבדל"ח מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א

לענין שיעור הזמן, עד שהם הולכים, אך לא בשבילם. אמנם, בקובץ 'אור מרדכי' (מדור תשובות מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א עם הוספות ומראה מקומות מהרה"ג מתתיהו גבאי שליט"א מח"ס בית מתתיהו ושא"ס), מובא שנשאל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א אם שייך פרסומא ניסא לגויים, והשיב - "תרמודא גויים הוי".
[ולתועלת החפצים לעיין נביא מ"מ נוספים בענין זה שציין הרב גבאי בשולי הדברים: שו"ת התעוררות תשובה (ח"ג ס' תנ"ז), שו"ת אגרות משה (ח"ד או"ח ס' ק"ה), ס' מועדים וזמנים (ח"ב ס' קמ"א), שו"ת פתחא זוטא (ח"א ס' מ"ה), שו"ת להורות נתן (ח"ד ס' ס"ג), שו"ת משנה שכיר (ח"ב ס' ר') ס' ברכת שמעון (מועדים) ומש"כ מרן הגר"ח שליט"א בס' טעמא דקרא לחנוכה, ושו"ת דברי בניהו (חלק כ"ב ס' מ"ט)]

השאלה שלפנינו נוגעת מאוד למעשה בפרט בשנים האחרונות, כאשר התפתחו קהילות חרדיות בשולי ערים מעורבות. השאלה מובאת בקובץ 'דרישה וחקירה' (מדור 'אורות אילת השחר' - תשובות בענייני חנוכה שהשיב להרה"ג רבי משה חליה שליט"א):
מה הדין באופן שיש בצד אחד של הבית עוברי דרכים הרחוקים משמירת תורה ומצוות, ובצד שני ישנם עוברי דרך החרדים לדבר ה' - באיזה צד עדיף להדליק משום פרסומי ניסא?
ומרן זצוק"ל השיב שלא שייך 'פרסומי ניסא' לגבי הרחוקים מתומ"צ, כיון שאין זה מעניין אותם כלל, ולגבי זה הוי כמו שמדליק לגויים, להבדיל, שלא שייך בזה פרסומי ניסא. ושאלת, שהרי בשבת (כ"א ב') נתבאר ששיעור ההדלקה הוא "עד דכליא ריגלא דתרמודא", והם הרי היו גויים? והשיבני, שזה

מוסיף והולך

"בוודאי שעליך להתחזק ולקבל על עצמך קבלות טובות בתורה ויראת שמים", השיב הסטייפלער, "אולם עליך לדעת יסוד גדול וחשוב בעניין קבלות טובות, יסוד שאותו למדים מנרות חנוכה..."

מקורב מאוד אצל רבינו מאורן של ישראל הסטייפלער זצוק"ל בעל 'קהילות יעקב'.
באחת השיחות שהיו לו עם הרב, סיפר לפניו כי לנוכח המקרים הקשים שהוא פוגש, הפוקדים לעתים רבות גם יהודים כשרים ושלמים, פעמים רבות עולה בליבו התמיהה והפליאה, על מה ולמה עשה ד' ככה?
ענה לו הסטייפלער: "להבין את דרכי ד' - הרי גם מעצמך תבין שאי אפשר לילוד אשה להשיג. וכי את השואה האיומה שפקדה את בני ישראל והכחידה יותר משליש מעם סגולה, כשמיליונים נעקדו על קידוש השם, יכולים אנו להבין?! רק זאת ידענו נאמנה, מתוך אמונה פשוטה ותמימה, כי ישרים דרכי ה', וכך צריך להיות!"
שוב שאל האיש, מה אם כן יכול הוא לעשות ולהתחזק

שח הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א:
סיפר לי איש נאמן, אשר לרגלי מאורע מסוים סיבבו מן השמים שנתמנה כמנהל אחראי באחת המחלקות החשובות של 'עזר מציון'. בד בבד עם אחריותו הגדולה על ניהול המשרדים השונים, שימש גם בתור 'פרמדיק' מומחה, ובעת הצורך יצא עם רכב האמבולנס הגדול והמאובזר היטב להיות לעזר ולאחיסמך לחולים ולמשפחתם בשעתם הקשה, וכבר עלתה בידו בחסדי שמים לא אחת להציל חולים מסוכנים ממוות לחיים, בהגיעו מיידית ככוח 'הצלה' ראשון אל החולה.
מתוך ניסיונו האישי בעשרות ומאות מקרים קשים, ובהיותו מתוקף תפקידו יוצא ונכנס במסדרונות בתי החולים השונים, נצרך לעלות פעמים רבות אל בתיהם של גדולי ישראל, עם שאלות גורליות שהיו צריכים להכרעת דעת תורה, וכך נעשה

בה תקנו סדר עליית המדרגות מתון מתון, ועל אף היותם מחבבים את המצוות ביותר, ומהדרין בהם הידור אחר הידור, עם כל זאת גם בהם תקנו סדרי מדרגות - ביום הראשון מדליק נר אחד בלבד, ושוב למחרת 'מוסיף והולך' עם עוד נר אחד נוסף בלבד, וכך יום שלם ממתין הוא עד להוספת עוד נר במצוה.

"ובדווקא לא תקנו חכמים שידליק תיכף ביום הראשון את כל שמונת הנרות בבת אחת, כדי שלא לדלג ולקפוץ בקפיצה אחת, תיכף עד המדרגה הגבוהה ביותר. רק בסדר מסודר ומבוסס היטב, 'מוסיף והולך' ממדרגה למדרגה, נר אחד בלבד לכל יום.

"למדנו אפוא מיסוד סדר מצות החנוכה", סיים הרב, "שאינן ראוי לחטוף ולתפוס מדרגות רבות בבת אחת, כי אם להתקדם במתינות מדרגה אחת מדרגה. לפיכך אל תמהר לקבל על עצמך דברים גדולים, שאינם לפי מידתך ולא תוכל להחזיק בהם! התחל נא בקבלה אחת לטובה, בדבר המתאים לפי נפשך שתוכל לעמוד בו איתן, ורק לאחר שכבר יתהפך אצלך ההרגל כמו טבע, כמאמר החכם שההרגל נעשה טבע, אז תמשיך להיות מוסיף והולך למדרגה נוספת. וכלל זה הוא אחד מן השורשים הגדולים בעבודת השם יתברך!"

(טיב הקהילה, שיחת קודש בהדלקת נר ג' דחנוכה תשע"ו)

בנדון, מאחר שנחשף רבות למקרים כואבים וכואבים, ובוודאי מן השמים תובעים גם ממנו התחזקות וקירוב, כשמראים לו תמיד את יד ד' הקשה!

ענה לו הסטייפעלער בחביבות רבה: "ראשית עליך להודות להשי"ת על הזכות הגדולה שנפלה בחלקך להציל נפשות ישראל, כי אפילו המציל נפש אחת מישראל בלבד, הרי הוא כמי שהציל עולם מלא! אך בזה צדקו דבריך, שכשרואים דברים קשים שכאלה הרי זה כמו 'מוסר ספר' חי, המחייב להתחזק יותר בשמירת התורה והמצוה. ולפיכך בוודאי עליך להתחזק ולקבל על עצמך קבלות טובות וישרות בחיזוק תורה ויראת שמים.

"אולם", המשיך הסטייפעלער, "זאת צריך לדעת בסדר קבלות הטובות וההתחזקות בתורה וביראת שמים - שלא לרוץ בהם רחוק מדי!" ותיכף פתח הרב וביאר לפניו:

"יסוד זה אנו למדין מסדר מצות חנוכה, שתקנו חכמים מדרגות מדרגות בסדר המצוה. מתחילה פירשו את יסוד שורש המצוה שהיא ב'נר איש וביתו', ושוב הוסיפו בה דרגת 'מהדרין' שמדליקין בה 'נר לכל אחד ואחד', ושוב יש בה דרגה נוספת של 'מהדרין מן המהדרין'.

"ואפילו בדרגה הגבוהה של 'מהדרין מן המהדרין' חזינן שגם

השו"ת היומי

מתי טוב יותר לשתות את 'יין הסיזמים' של 'דרשו' - בקידוש או בתוך הסעודה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

יקיימו בו מצוה נוספת. לכן מן הראוי להשתמש ביין הסיזמים לקיים מצוות קידוש של שבת. כמו כן ראוי לשתף את בני הבית בשמחת הסיום של חלק ה' ע"י אמירת הלכה אחרונה שבהלכות יום טוב. והטוב יעשה, שישיר מעט יין מהקידוש וישתה אותו תוך הסעודה בשעת הסיום, וטוב לב משתה תמיד, וכשם שזכינו לסיים הלכות פסח והלכות יום טוב כן נזכה ללמוד ולסיים עוד ספרים קדושים.

שאלה: בהתרגשות ובשמחה של מצווה זכינו לסיים חלק ה' במשנה ברורה ע"פ סדר הדף היומי בהלכה של 'דרשו'. והנה במבחן עש"ק פרשת וישלח, חילקו לנבחני 'דרשו' יין של סיומים לכבוד גמרה של תורה, ונסתפקו הלומדים האם יש מעלה לעשות עליו קידוש של שבת, או עדיף לשתות אותו בתוך הסעודה בשעה שאומרים את הסיום לבני הבית.

תשובה: מצינו במשנ"ב ס' תקכ"ז שנהגו הראשונים לקחת את העירוב תבשילין ללחם משנה, דהואיל ונעשה בו מצוה אחת

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"אפילו אם מפצירים בו אביו או רבו שיספר להם מה שדיבר פלוני על אודותם - אסור"

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

אם הוא אמת, כתוב בתורה שאין לדבר לה"ר על חברו בכל אופן".
ואם אביו הוא עם הארץ, כתב ה"בן איש חי" שיאמר לפניו שאירע מעשה באדם אחד שעשה כך, ואמר לו החכם שדבר זה אסור.

ואם עשה כן ולמרות זאת לא הבין אביו את הרמזים, דעת הגר"נ קרליץ שמותר לו לומר לאביו בפירוש שאסור, ובשעה שעובר את העבירה מותר אף להכלימו כדי להפרישו מהעבירה, שהרי למדו חכמים ש"אתה ואביך חייבים בכבוד ה'". אכן, דעת הגרב"צ אבא שאול שאין היתר לבזות את אביו כדי למונעו מעבירה. ודעת הגר"ח קניבסקי שאם יודע שאביו יכעס עליו כשיעיר לו ולא יקבל ממנו, ע"ז נאמר "כשם שמצוה לומר דבר הנשמע" וכו'.

בסעיף ה' (כלל א' מהלכות רכילות) הנלמד היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', מדגיש רבנו כי אפילו אם מפצירים בו אביו או רבו שיספר להם מה שדיבר פלוני על אודותם, אסור הדבר. זהו אכן ניסיון קשה הכרוך באי נעימות, שעל כדוגמתו אנו מתפללים "ואל תביאנו לידי ניסיון"...

בביאורים ומוספים מביאים על כך את דברי השולחן ערוך ביורה דעה, שהרואה את אביו שעובר על דברי תורה לא יאמר לו "עברת על ד"ת", אלא יאמר לו בלשון שאלה - "אבא, כתוב בתורה כך וכך?" והוא יבין מעצמו ולא יתבייש. וכן מבואר לעיל ב'חפץ חיים' שכשהוריו מספרים לשון הרע מחויב למונעם בדרך כבוד [ואם החריש להם, הוא והם אינם ממלאים ימיהם ושנותם], ובבאר מים חיים שם כתב שיאמר להם בלשון רכה ובדרך כבוד כך: "אפילו

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

כמה שווה הכאה בלחי של מלמד?

פסחים יט

כף אחת עשרה זהב מלאה קטורת

שהיא מנוקדת לפנינו, הרי אין כל הוכחה כי מי שמקיים מצות עשר מתעשר, ורק אם "מסורת סייג לתורה" אז "מעשרות סייג לעושר"...

(פנינים)

מלמד אחד תבע לדין את חברו לפני הרב הגאון מו"ה אביש אריה שפירא זצ"ל אב"ד הומנא, שהכה אותו מכת לחי אחת ברבים. קנס הרב את האיש המכה שיתן למלמד עשרה זהובים כסף. כאשר אמר לו המכה שזה סכום עצום, ענה ואמר: הלא מקרא מפורש בתורה "כף אחת עשרה זהב"...

(אגישמקע ווארט - שיחת חולין של תלמידי חכמים)

הרה"ק רבי ברוך ממז'בוז' ז"ע פירש את הפסוק (במדבר ז', יד) "כף אחת עשרה זהב מלאה קטורת": "כף אחת עשרה" - יד שנוטלת אחת מעשרה, היינו שנוטלת ונותנת מעשר, אותה היד - "זהב מלאה", תתעשר...

הגר"א מוילנא ז"ע הסביר את דברי המשנה (אבות ג ג) "מסורת סייג לתורה, מעשרות סייג לעושר", כי כשאנו דורשים "עשר" בשביל "שתתעשר", אנו באים לומר שמילת "תעשר" שאנו קוראים בשין שמאלית, כאילו כתובה בשין ימנית. אבל זה טוב רק אם אנו מאמינים במסורה - שיש אם למסורה, כי אלו שאינם מאמינים במסורה ומתחשבים רק בקריאת המילה כפי

24
שעות

להתקשר לתורה מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **דוד בוק** שליט"א
שיעורים מבוארים בלימוד התוס' על
סדר הדף היומי

שלוחה 2/10

הרב **חיים שמרלר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/11

הרב **אליה אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/1

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2/2

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2/3-4

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש

שלוחה 1 3 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2/6

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

האם מותר להכניס בעלי חיים לשטח חקלאי בחול המועד לצורך דישון אורגני?

בחול המועד.

אולם, במקרה שגוי הכניס את בהמותיו לשדה של ישראל לשם דישון - אף אם עשה כן בשבת - אין צורך למחות בידו, כיון שאין זו 'מלאכה' מובהקת, שהרי הדישון נעשה מאליו. ואם עשה זאת הגוי בחול המועד, מותר אף לשלם לו על פעולתו; ובלבד שלא יבקש ממנו לעשות כן, ולא יסייע בידו.

[שו"ע תקלז, יד, ומשנ"ב מא, מב, מד רמון]

דישון קרקע חקלאית אסור בשבת וביום טוב מדאורייתא, כ'תולדה' של מלאכת החורש, משום שהוא משביח את הקרקע לקראת הזריעה.

ואף דישון אורגני - באמצעות הכנסת בעלי חיים לקרקע החקלאית למשך מספר שעות, כדי שישוטטו בה והפרשותיהם תתפזרנה על פני השטח - אסור מדרבנן, למרות שפעולת הדישון עצמה אינה נעשית בידי אדם. ודישון זה, אסרוהו חכמינו ז"ל אף

מדוע אסור לומר לגוי לעשות מלאכה בחול המועד?

והשני - שחששו חכמים שמא מתוך הרגל האמירה לגוי בחול המועד, יטעו להתיר אמירה לגוי גם בשבת וביום טוב. ואף באופן שמשער שאם לא ישכור גוי לעשות את המלאכה בחול המועד, יצטרך לשלם לו לאחר המועד סכום גדול יותר עבור עבודתו - אינו רשאי לשוכרו בחול המועד.

[משנ"ב תקלז, מו; ביאורים ומוספים דרשו, 25 ו'29]

כל פעולה שאסור לישראל לעשותה בחול המועד, אסור לומר לגוי לעשותה. והפוסקים כתבו שני טעמים לדבר:

האחד - שאלו נתיר עשיית מלאכה באמצעות גוי, יגרום הדבר לזלזול באיסור המלאכה, ויביא לידי כך שישראל עצמם יעשו מלאכה בחול המועד; וטעם זה, הוא גם אחד הטעמים לאיסור 'אמירה לגוי' בשבת וביום טוב.

איזו פועל מותר להעסיק בחול המועד לצורך 'דבר האבד'?

ישראל שאינו נצרך לשכרו בדחיפות: יש אומרים שמותר לשוכרו; ויש שמתירים זאת רק במקרה שלא ניתן להשיג פועל גוי, או שלא ניתן להעסיק במלאכה זו פועל גוי, וכגון שמדובר ביין, שיאסר על ידי מגע הגוי. ויש שהורה להעדיף פועל גוי בשכר, על פני פועל ישראל בחינם.

[שו"ע תקלז, טז, משנ"ב נה, וביה"ל ד"ה לבצרו; ביאורים ומוספים דרשו, 31]

מלאכה המותרת בחול המועד לצורך 'דבר האבד', ויש צורך בפועלים כדי לבצעה - ניתן לשכור לשם כך פועל ישראל הנצרך לשכרו בשביל מזונו הבסיסי, שהרי פועל כזה, מותר לשוכרו לצורך כל מלאכה שהיא, אף שאינה דבר האבד, כדי שיוכל לרכוש את מזונו בשכרו.

ונחלקו הפוסקים, אם מותר לשכור לצורך דבר האבד גם פועל

* אולם, בחול המועד, מותר לעשות מעשה היתר הכרוך בהכרח במעשה האסור בחול המועד - המכונה - 'פסיק רישיה' - ובתנאי שכוונת העושה לשם ההיתר.
* ספק דרבנן שבשני צדדיו יש קולא וחומרא, אין להקל מחמת הספק כקולא של שני הצדדים.
* הברחת מזיקים משדות תבואה, הכרוכה בעשיית מלאכה - אסורה בחול המועד; משום שהימצאות המזיקים באדמה ובצומח היא חלק ממצבם הטבעי, ולכן, ההתעסקות בהברחתם אינה נחשבת כמלאכה לצורך מניעת הפסד, אלא כמלאכה לצורך השבחת השדה, האסורה בחול המועד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם ניתן להגעיל כלי על מנת להופכו מחלבי לבשרי?

הכלי מחלבי לבשרי או להיפך, אך אם ההגעלה נעשתה למטרה אחרת, וכגון שהגעילו את הכלי מבליעת חמץ על מנת להשתמש בו בפסח, מותר בהזדמנות זו להופכו מחלבי לבשרי, ולהיפך. ואף לכתחילה מותר להבליע איסור בכלי על מנת שיהיה צורך להגעילו, ואז יהיה מותר להופכו מחלבי לבשרי ולהיפך.

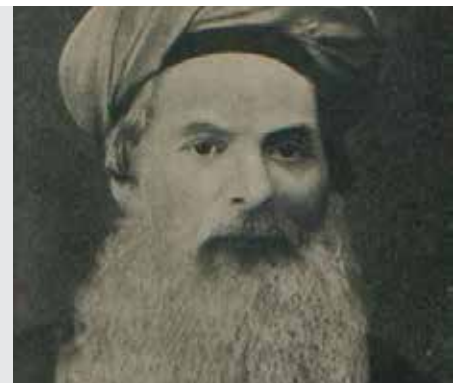
[משנ"ב תקט, כה; ביאורים ומוספים דרשו, 19-20; וראה שם תנא, 18-19]

מעיקר הדין, מותר להגעיל כלי חלבי על מנת להופכו לבשרי, וכן להיפך; אך כבר מאות בשנים שנהגו ישראל איסור בדבר, מחשש שאדם יחזיק אדם ברשותו כלי אחד לבשר ולחלב, ויגעילו בין שימוש בשרי לשימוש חלבי, ואזי עלול הוא לשכוח בקלות מהו השימוש האחרון שנעשה בכלי, ולטעות ולהשתמש בו לחלב כאשר בלוע בו טעם בשר, ולהיפך.

ואיסור זה, הוא רק כאשר ההגעלה נעשית למטרה של הפיכת

הלוח היומי

כ"ד בכסלו | רבי חיים חזקיהו ב"ר רפאל מדיני זצ"ל, בעל שדי חמד, מכתב לחזקיהו ועוד

בשנת ג' אלפים ת"ט, הנחת היסוד לבנין ביהמ"ק יועדה להיום, כמופיע בנבואת חגי הנביא (בעל י-כ"ג). ויש שנהגו ללמוד פסוקים אלו היום.

בשנת תש"ב, במלחמת העולם השנייה, החלו הנאצים ימ"ש ברציחתם של אלפי יהודי העיר חרקוב שבאוקראינה הי"ד.

יארצייט:

תקכ"ז: רבי משה ב"ר חיים מאנדלס זצ"ל, רבה הראשון של ווערבוי.

תרס"ג: רבי משה ב"ר מנחם מנדל פנט זצ"ל, האדמו"ר מדעעש.

תרס"ה: רבי חיים חזקיהו ב"ר רפאל מדיני זצ"ל, בעל שדי חמד, מכתב לחזקיהו ועוד.

תש"ע: רבי אליהו ב"ר יצחק ירוחם הלוי קצנלבוג זצ"ל, מירושלים.

תשע"א: רבי חיים מנחם אברהם ב"ר יעקב אריה טברסקי זצ"ל, האדמו"ר מטריסק-לונדון.

תשע"ח: רבי אהרן יהודה לייב ב"ר נח צבי שטינמן זצ"ל, ר"י חפץ חיים (כפר סבא), פוניבז' לצעירים, גאון יעקב, אורחות תורה ועוד,

בעל אילת השחר, מפיקודיך אתבונן ועוד.

יארצייט מרן הגאון רבי אהרן יהודה ליב ב"ר נח צבי שטיינמן - בעל ה"אילת השחר"

להיות מליונר בשניה אחת

מרן הגראי"ל שטיינמן אמר: בני אדם לא יודעים להעריך גודל עניית אמן ואמן יהא שמיה רבה, בשביל קצת כסף ירוצו למרחקים, אבל לרוץ לענות אמן לזה אין להם שכל, כשנמצאים בעולם הזה אינם מבינים את חשיבות הדבר של אמן שזה שווה מליארדים מילארדים ובעולם הבא כל אמן יעזור לו, ואף אמן אחד יכול להצילו.
(אדם גדול הוא ושמח במצוות עמ' יח)

בשעה שאנו רואים אדם מברך ברכה נמתין לידו עד לסיום הברכה כדי שנוכח בזכות העצומה של עניית אמן

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il